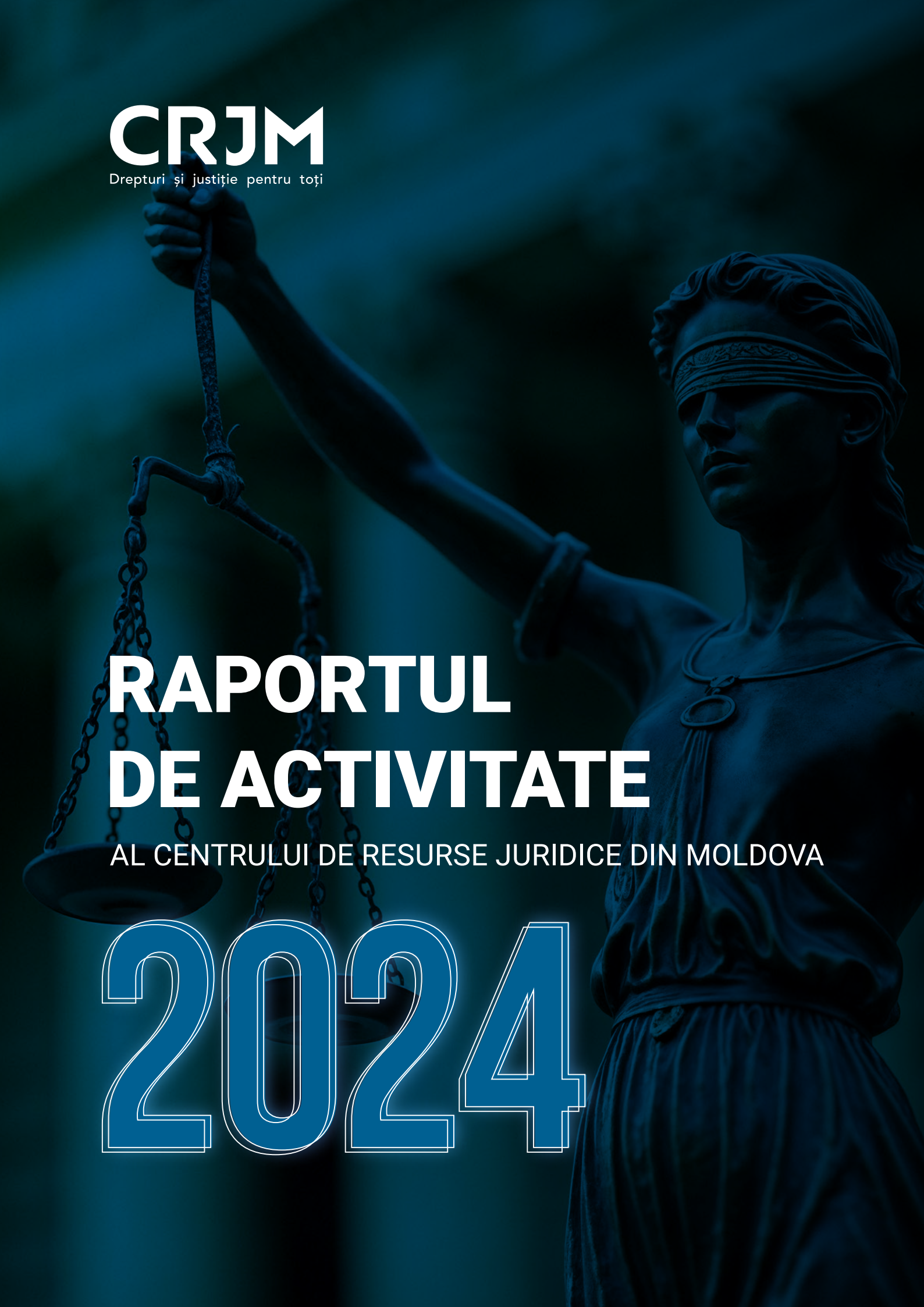

CRJM

Drepturi și justiție pentru toți

RAPORTUL DE ACTIVITATE

AL CENTRULUI DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

2024

IDENTITATE

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) este o organizație neguvernamentală, nonprofit, independentă, neafiliată politic, care contribuie la consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova prin activități de cercetare, monitorizare și advocacy.

VIZIUNE

Trăim într-o țară democratică și prosperă în care oamenii sunt liberi și responsabili, trăiesc în siguranță, au oportunități egale, sunt protejați de lege, au încredere în justiție și în viitor.

MISIUNE

CRJM promovează justiția independentă, eficientă și responsabilă, mecanisme anticorupție eficiente, respectarea drepturilor omului și un mediu prielnic pentru societatea civilă și democrație. În aceste domenii noi identificăm problemele cu impact sistemic, propunem soluții, le aducem pe agenda publică, reacționăm la abuzuri și mobilizăm parteneri pentru schimbări în bine.

VALORI

CRJM crede în democrație, statul de drept, respectarea drepturilor omului și valorile unei societăți deschise.

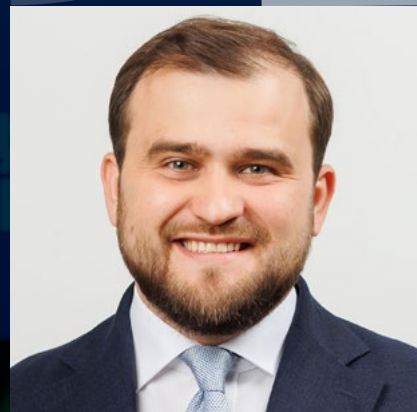

PRINCIPII

CRJM se conduce de următoarele principii:

- Profesionalism și respect pentru etica profesională;
- Integritate și transparență;
- Abordare din perspectiva drepturilor omului;
- Principiul egalității de gen;
- Atitudinea pro-activă și constructivă în schimbarea spre bine;
- Colegialitate și abordare participativă în luarea deciziilor strategice;
- Neafilierea politică;
- Respectarea regulilor care să asigure un mediu sustenabil.

MESAJUL PREȘEDINTELUI

Dragi colegi și parteneri,

Anul 2024 a fost unul plin de provocări, dar și de realizări remarcabile. În ciuda obstacolelor întâmpinate, Republica Moldova a făcut un pas decisiv înainte, consfințind în Constituție un angajament istoric – integrarea europeană. Această realizare exprimă dorința profundă a societății noastre de a adopta valorile și standardele europene, chiar și în condițiile unui context politic și economic dificil, cu un război sângeros la hotar.

Echipa CRJM și-a menținut ferm cursul bazat pe profesionalism și colaborare solidă cu instituțiile-cheie, partenerii externi și societatea civilă. Am susținut continuu reformele esențiale în domeniul justiției și statului de drept, contribuind activ prin expertiza noastră la proiecte legislative, monitorizarea atentă a instituțiilor și oferind recomandări concrete pentru creșterea transparenței și responsabilității în sectorul public.

Suntem deosebit de mândri că am organizat cu succes cea de-a 6-a ediție a Forumului Reformarea Justiției și Combaterea Corupției – un spațiu vital de dialog profesionist între experți, judecători, procurori și alți profesioniști din justiție, alături de reprezentanți ai societății civile și decidenți politici. Prin acest forum și numeroase alte inițiative, CRJM a fost în prima linie în identificarea soluțiilor de reformă viabile, impulsionând progresul către o justiție mai puternică și independentă.

În strânsă colaborare cu partenerii noștri din societatea civilă, am monitorizat îndeaproape implementarea reformelor în sistemul judiciar și procuratură, oferind opinii juridice și recomandări fundamentate. Am analizat mii de pagini de documente legislative și sute de hotărâri judecătorești pentru a evalua și a asigura că drepturile cetățenilor și interesul public sunt mereu protejate. Totodată, am urmărit activitatea instituțiilor-cheie, cum ar fi Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor, promovând procese transparente și echitabile de selecție și evaluare.

Dincolo de eforturile dedicate statului de drept și combaterii corupției, CRJM a rămas fidel misiunii de a apăra drepturile fundamentale ale omului și de a întări vocea societății civile. Am continuat tradiția analizei anuale a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, am organizat instruirii esențiale privind aplicarea noului Cod de Procedură Penală și am promovat programe educaționale adresate tinerilor, investind astfel în generația viitoare și în capacitatea ei de a susține democrația și valorile civice.

În același timp, am constatat amplificarea îngrijorătoare a fenomenului dezinformării în domeniul justiției și atacuri repetate asupra credibilității organizațiilor societății civile. În fața acestor provocări, este imperios ca în 2025, când scena politică va fi marcată de alegerile parlamentare, să rămânem mai uniți și mai determinați ca niciodată. Societatea civilă trebuie să fie prezentă și activă în dezbaterile publice, reprezentând un scut solid împotriva polarizării și manipulării.

Vă mulțumim că sunteți alături de noi în această misiune importantă și vă invităm să continuăm împreună, cu aceeași determinare, pentru a construi un stat de drept autentic în Republica Moldova.

Cu recunoștință și speranță, din numele echipei CRJM,

Ilie Chirtoacă
Președinte

CRJM ÎN CIFRE

Studii și alte publicații

2024 **41**

2023 **56**

Evenimente organizate

2024 **38**

2023 **15**

Apariții în mass-media

2024 **134***

2023 **295**

Urmăritori pe X (Twitter)

2024 **602**

2023 **588**

Abonați la produsele CRJM

2024 **2 937**

2023 **2 602**

Aprecieri pe Facebook

2024 **13 135****

2023 **10 404**

*Apariții ce vizează doar activitățile din proiecte

**Urmăritori, comparativ cu numărul de aprecieri

JUSTIȚIA INDEPENDENTĂ, RESPONSABILĂ ȘI EFICIENTĂ

ISTORIE EVIDENȚIATĂ

FORUMUL RJCC – SPAȚIUL CENTRAL DE DIALOG PENTRU REFORMAREA JUSTIȚIEI

Într-un an marcat de schimbări profunde în sectorul justiției, [Forumul Reformarea Justiției și Combaterea Corupției](#), organizat în septembrie 2024, și-a reconfirmat rolul de cel mai relevant și de impact spațiu de dialog între instituțiile statului, societatea civilă și partenerii de dezvoltare. Ajuns la a 6-a ediție, forumul, organizat anual de CRJM, a reunit peste 200 de participanți și a oferit un cadru profesionist și deschis pentru a aborda cele mai sensibile teme privind funcționarea justiției și lupta împotriva corupției.

Evenimentul a adus în prim-plan decidenți politici și diplomați de rang înalt, confirmând angajamentul comun față de consolidarea statului de drept. Președintele Parlamentului, Igor Grosu, a recunoscut dificultățile subestimate ale reformei și a reafirmat caracterul său ireversibil, subliniind că aceste eforturi nu sunt dictate din exterior, ci răspund unei nevoi interne profunde. Intervențiile partenerilor de dezvoltare au întărit acest mesaj. Nina Maria Fite, chargé d'affaires al SUA, a pledat pentru o societate bazată pe aplicarea imparțială a legii, în timp ce ambasadorul Uniunii Europene, Jānis Mažeiks, a recomandat o abordare prudentă și sustenabilă, avertizând că succesul reformei depinde de capacitatea de a comunica eficient obiectivele și pașii următori.

Forumul a avut loc într-un moment-cheie pentru procesul de evaluare externă a integrității (vetting), aflat în plină desfășurare. Participanții au discutat deschis despre provocările structurale care încetinesc ritmul evaluărilor, printre care lipsa personalului calificat, dificultățile în colectarea datelor de la diverse instituții publice și private, volumul imens de documente ce trebuie analizate, care includ o perioadă de până la 15 ani, dar și nevoia constantă de traducere a materialelor pentru experții internaționali. În aceste condiții, durata evaluării unui singur candidat ajunge, în medie, la peste 6 luni.

Aceste blocaje au scos în evidență nevoia critică de o coordonare interinstituțională autentică. Reforma justiției nu poate avansa pe bucăți sau în regim de urgență, necesitând un efort sincronizat între toate instituțiile-cheie implicate: Comisiile de evaluare, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, ANI, procuratură, instanțele de judecată, Parlamentul și Guvernul. Sprijinul societății civile și al partenerilor internaționali trebuie valorificat pentru a menține ritmul și calitatea reformei.

Pe baza acestor dezbateri, CRJM a elaborat [o sinteză comprehensivă a Forumului](#), care reflectă fidel temele discutate, mesajele esențiale și provocările identificate. Această sinteză include și recomandările CRJM pentru următoarele etape ale reformei, printre care se numără accelerarea procesului de evaluare cu respectarea garanțiilor de echitate, îmbunătățirea cooperării între instituții și consolidarea comunicării publice pentru a recâștiga încrederea cetățenilor în justiție.

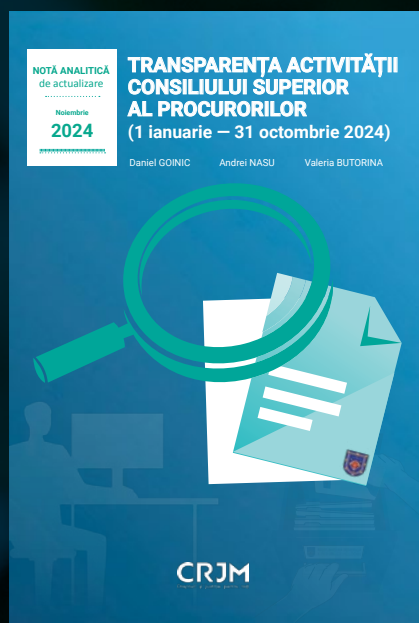
Anul 2024 a adus mai multe schimbări esențiale privind administrarea justiției și cariera judecătorilor și procurorilor. În primul rând, după mai mulți ani, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) și Consiliul Superior al Procurorilor (CSP) au activat într-o componentă resetată, fapt ce a contribuit la deblocarea mai multor procese din justiție. CRJM a continuat să monitorizeze activitatea acestor două instituții și a elaborat câteva studii menite să evalueze impactul noilor componente asupra activității CSM și CSP.

După monitorizarea a 49 de ședințe, desfășurate în perioada octombrie 2023 – octombrie 2024, CRJM a publicat rezultatele unei cercetări prin care a fost evaluată transparența și eficiența activității CSM. Datele obținute arată o serie de evoluții pozitive, dar și anumite restanțe ce vizează standardele de publicare a documentelor de suport a ședințelor publice.

Un studiu similar a vizat și activitatea CSP. Constatările arată îmbunătățiri semnificative în procesul de organizare și desfășurare a ședințelor, dar și curențe identificate în premieră. CRJM a venit cu mai multe recomandări de ordin tehnic, dar și de modificare a legislației, care pot contribui la [eficientizarea și transparentizarea activității CSP](#).

Pentru al șaselea an consecutiv, CRJM a organizat [Forumul Reformarea Justiției și Combaterea Corupției](#) – principală platformă incluzivă de dezbateri profesionale, care a reunit circa 200 de profesioniști și experți interesați de statul de drept cu scopul de a identifica [cele mai fezabile soluții de reformă](#).

În ediția din 2024 au fost abordate subiecte ce vizează evoluțiile privind evaluarea externă, digitalizarea justiției, rezultatele combaterii corupției, fiind prezentate și câteva istorii inspiraționale în justiție și combaterea corupției.

Unul din invitații speciali ai evenimentului a fost [Sir William Browder KCMG](#), fondator al Fondului Hermitage Capital Management și șef al campaniei globale Magnitsky pentru Justiție, care a vorbit despre importanța trasabilității tranzacțiilor bancare, menționând că o parte din banii delapidați în Federația Rusă au avut „prima oprire” în sistemul bancar din Republica Moldova.

În 2024, am continuat să monitorizăm procesele legislative ce vizează justiția și am formulat [18 opinii juridice](#) menite să ajute autoritățile să îmbunătățească legislația ce vizează statul de drept, inclusiv în contextul [racordării cadrului legal](#) la standardele Uniunii Europene.

INTEGRITATE ȘI LUPTA ANTICORUPȚIE

ISTORIE EVIDENȚIATĂ

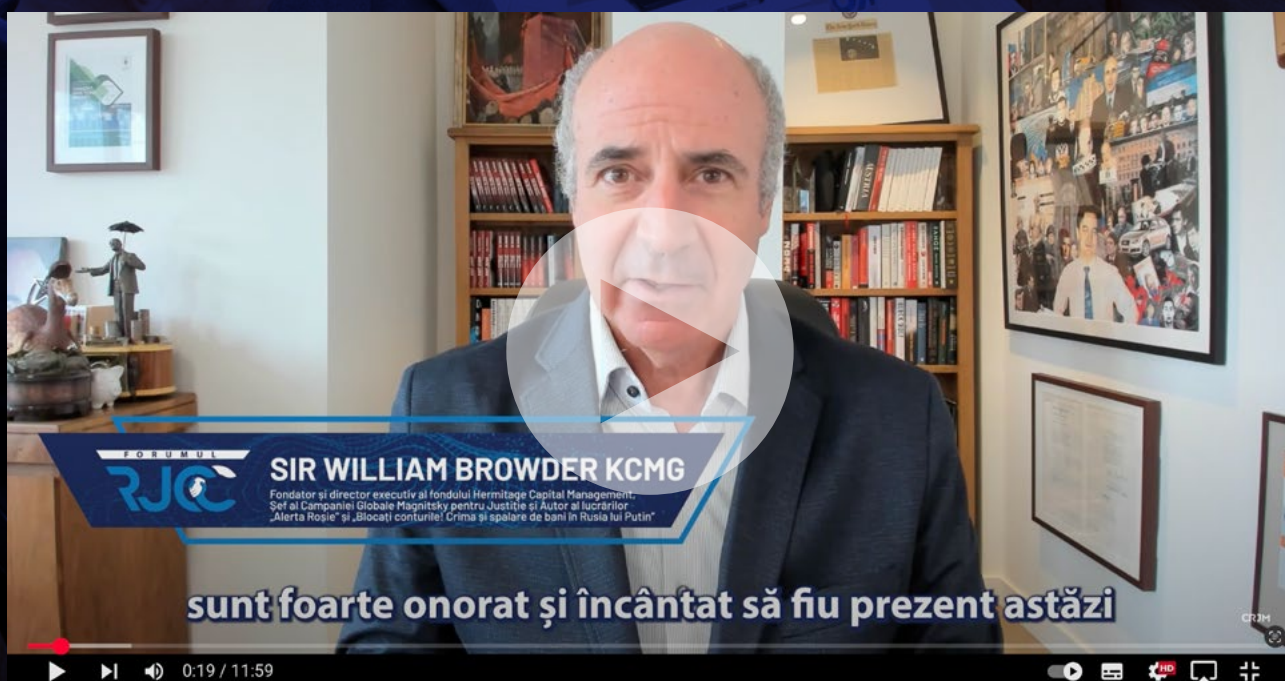
CURAJUL DE A SPUNE ADEVĂRUL

Știați că Moldova a fost prima oprire pentru o parte semnificativă din cele 230 de milioane USD furați de la poporul rus? Această uriașă fraudă financiară a fost descoperită de avocatul rus Serghei Magnitsky, care, după ce a dezvăluit schema de delapidare, a fost încarcerat și ucis în custodia autorităților ruse. În cadrul Forumului Reformarea Justiției și Combaterea Corupției, Sir William Browder KCMG, fondatorul fondului Hermitage Capital Management și lider al campaniei globale Magnitsky pentru Justiție, a subliniat importanța acțiunilor decisive împotriva corupției și impunității.

Investigațiile din 2012 au arătat că cel puțin 50 de milioane USD din acești bani furați au fost transferați inițial în Moldova, dezvăluind o rețea complexă internațională de crimă financiară. Acest caz emblematic a impulsionat adoptarea Legii Magnitsky – un instrument legislativ global, utilizat pentru sancționarea persoanelor implicate în acte grave de corupție și încălcări ale drepturilor omului.

Un alt simbol al curajului și sacrificiului în lupta anticorupție este jurnalista malteză Daphne Caruana Galizia. Investigațiile ei tenace despre corupție și crimă organizată au dus la asasinarea sa brutală în 2017. Moartea tragică a jurnalistei a declanșat o mișcare puternică pentru protejarea libertății presei, culminând cu directiva anti-SLAPP a Uniunii Europene, numită și Legea Daphne, menită să apere jurnaliștii și avertizorii de integritate împotriva proceselor abuzive.

Atât Magnitsky, cât și Caruana Galizia reprezintă modele ale sacrificiului suprem în numele adevărului și dreptății. Moștenirea lor evidențiază necesitatea stringentă de a consolida protecția jurnaliștilor, avertizorilor de integritate și apărătorilor drepturilor omului și subliniază importanța unei cooperări internaționale viguroase în combaterea corupției sistemice. Moldova, la fel ca alte state, trebuie să își intensifice eforturile pentru a asigura că justiția prevalează, iar corupția și impunitatea nu au loc într-o societate democratică.

REALIZĂRILE CRJM ÎN ANUL 2024 / INTEGRITATE ȘI LUPTA ANTICORUPȚIE

O parte din eforturile CRJM în promovarea integrității și în combaterea corupției au fost destinate elaborării a 15 comunicări alternative, care au fost expediate Comisiei de evaluare a judecătorilor. Documentele au conținut informații sistematizate despre judecătorii supuși evaluării și care au activat anterior în sistem, fiind colectate din baze de date deschise.

Informațiile vizau existența unor hotărâri judecătorești relevante sau comportamente ale candidaților ce pot ridica semne de întrebare asupra integrității etice. Comunicările au servit la completarea dosarelor candidaților cu informații alternative pentru a contribui la un proces de evaluare fundamentat și transparent, reducând riscul promovării sau menținerii în sistem a persoanelor compromise.

În 2024, CRJM a reacționat public la o acțiune realizată de conducerea Procuraturii Anticorupție (PA) ce avea drept scop [blocarea și compromiterea procesului de evaluare a integrității procurorilor anticorupție](#) prin lansarea unor suspiciuni și prezentarea ilegală a unor informații ce vizau o membră a Comisiei de evaluare.

Anterior, alături de mai multe organizații ale societății civile, CRJM a solicitat autorităților să mențină [obligativitatea de acordare a punctajului](#) în concursul pentru funcția de procuror general, după ce a existat o inițiativă legislativă, care ar fi permis CSP să aleagă procurorul general în baza votului majorității membrilor.

Această modalitate reduce transparența și meritocrația procesului de selectare a procurorului general și poate prezenta riscuri de corupere și de manipulare a votului.

În cele din urmă, autoritățile au dat curs solicitărilor OSC și au renunțat la modificarea legislativă, care ar fi reprezentat un regres față de prevederile aflate în vigoare.

CRJM a continuat eforturile de monitorizare a concursurilor pentru cele mai importante funcții din procuratură. În special, a fost urmărit concursul pentru funcția de procuror general, marcat de controverse și întârzieri, dar și cel pentru funcția de procuror-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS). Scopul acestor monitorizări a fost de a informa publicul și profesioniștii din justiție, contribuind, astfel, la sporirea transparenței proceselor.

În eforturile de monitorizare și advocacy în domeniul combaterii corupției se încadrează și comunicarea către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) pe marginea raportului privind Republica Moldova ce vizează Planul de Acțiune al Convenției de la Istanbul. De asemenea, juriștii CRJM au participat la reuniuni bilaterale și la sesiunile plenare ale Rețelei Anticorupție pentru Europa de Est și Asia Centrală a OCDE, prezentând și făcând schimburi de experiență valoroase.

DREPTURILE OMULUI

ISTORIE EVIDENȚIATĂ

SCUT PENTRU APĂRĂTORII DREPTURILOR OMULUI DIN MOLDOVA

În Republica Moldova, reziliența are chipul celor care nu renunță la principii, nici măcar în fața intimidării, a presiunilor instituționale sau a abuzului de putere. Două angajate ale unei direcții pentru Protecția Drepturilor Copilului au ales să apere interesul superior al unor minori într-un caz sensibil de abuz, în pofida riscului profesional. Ele au fost sancționate și concediate pentru că au refuzat să întoarcă copiii unui părinte acuzat de viol, însă instanțele au început să le dea dreptate. Acest caz a devenit un exemplu despre cum legea, în cele din urmă, poate proteja conștiința.

Un alt simbol al rezilienței este un activist civic din sudul Republicii Moldova. În 2022, acesta a fost agresat fizic chiar în primăria orașului de către fostul primar, în contextul unei cereri de ajutor pentru o persoană vulnerabilă. Deși a suferit traume psihice și fizice, activistul a refuzat să cedeze și a continuat să lupte pentru dreptate. Verdictul instanței care l-a declarat vinovat pe primar și recunoașterea apărătorului drepturilor omului ca victimă reprezintă nu doar o reparație juridică, ci și o validare morală pentru toți cei care au curajul să înfrunte abuzurile.

La fel, patru membri ai Consiliului de Egalitate au fost ținta unei campanii de intimidare după ce au emis o decizie privind discriminarea unei femei cu dizabilități. Această situație arată cât de vulnerabil poate fi un mecanism menit să apere egalitatea și cât de necesară este susținerea celor care îl aplică corect.

Sprijinul acordat de CRJM și de avocații implicați în aceste cauze, dar și în altele similare, reprezintă doar o picătură în înfăptuirea justiției, însă acest fapt n-ar fi posibil fără curajul și determinarea apărătorilor drepturilor omului.

Cercetarea modului în care sunt respectate drepturile omului în Republica Moldova a reprezentat un alt pilon important în activitatea CRJM din 2024. Pentru al 14-lea an consecutiv, a fost analizată [activitatea Curții Europene a Drepturilor Omului \(CtEDO\)](#) pentru anul precedent, în special în cauzele ce vizează Republica Moldova.

Principalele constatări au fost prezentate public pentru a atrage atenția cetățenilor, dar și a autorităților, în legătură cu problemele care persistă în asigurarea efectivă a drepturilor omului.

Totodată, juriștii CRJM au elaborat o sinteză [a cauzelor moldovenești soluționate la CtEDO ce vizează relația părinți – copii](#). Aceste eforturi de cercetare au avut drept scop sporirea gradului de înțelegere de către persoanele interesate și, în special, de către profesioniștii din justiție, a contextului general și specific ce vizează respectarea drepturilor omului în Republica Moldova.

RAPORTUL DE ACTIVITATE AL CRJM 2024

Aproximativ 400 de profesioniști din domeniul justiției – judecători, procurori, avocați și ofițeri de urmărire penală – au beneficiat de [instruiri organizate de CRJM](#) în parteneriat cu Institutul Național al Justiției. Scopul acestor sesiuni a fost de a explica și de a discuta în format mixt modificările Codului de Procedură Penală intrate în vigoare în 2024. În asemenea mod, profesioniștii din justiție au fost sprijiniți să-și dezvolte competențele în domeniul urmăririi penale și să asigure o mai bună protecție a drepturilor omului.

În contextul alegerilor prezidențiale din toamna anului 2024, CRJM a analizat [programele electorale ale candidaților la funcția de președinte](#) pentru a observa și pentru a aprecia cât de prioritare pentru aceștia sunt drepturile omului și procesele ce vizează statul de drept. S-a constatat că fiecare candidat a abordat sau a propus măsuri ce vizează aceste domenii.

Ponderea generală în programele sau promisiunile electorale ale candidaților la funcția de președinte ce vizează drepturile omului și statul de drept a constituit 33%. Totuși, juriștii CRJM au constatat o tendință îngrijorătoare a politicienilor de a veni cu propuneri nerealiste, unele depășind competențele constituționale și chiar principiile și standardele internaționale.

Alături de partenerii din societatea civilă, CRJM a expediat Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei o comunicare privind [executarea de către Republica Moldova a hotărârii CtEDO privind cauza profesorilor turci](#). În urma acestui proces, o bună parte din propunerile CRJM și ale partenerilor au fost recomandate autorităților naționale.

Un alt efort de cercetare a constatat în [analiza cauzelor de judecată ce vizează libertatea de exprimare](#). Cu scopul de a evalua cât de uniformă este practica judiciară a proceselor în care este vizată libertatea de exprimare a mass-mediei, CRJM a analizat toate cauzele de judecată soluționate definitiv de Curtea Supremă de Justiție în ultimii 5 ani. Analizând legislația națională și internațională în domeniu, juriștii CRJM au elaborat o serie de recomandări pentru a combate procesele de judecată abuzive împotriva mobilizării publice, denumite SLAPP.

În 2024, CRJM a elaborat un [ghid privind identificarea și evaluarea apărătorilor drepturilor omului aflați în situații de risc](#), continuând să faciliteze acordarea asistenței juridice pentru opt apărători ai drepturilor omului.

DEMOCRAȚIE ȘI SOCIETATE CIVILĂ

ISTORIE EVIDENȚIATĂ

DEMOCRAȚIA ÎNCEPE CU ALEGERI INFORMATE

Într-un an în care vocea cetățenilor urma să decidă cine va ocupa cea mai înaltă funcție în stat, CRJM a pornit într-o misiune curajoasă și necesară: să analizeze imparțial și profesionist angajamentele electorale ale celor care și-au dorit să conducă Republica Moldova. Juriștii CRJM au privit dincolo de lozinci și promisiuni și au evaluat ce reprezintă respectarea drepturilor omului și a statului de drept în programele candidaților.

Pentru prima dată într-o campanie electorală prezidențială, CRJM a cuantificat peste 900 de măsuri propuse, identificând nu doar cât de des sunt invocate valorile fundamentale, ci și cât de reală poate fi transpunerea acestora în acțiuni concrete. S-a constatat că, deși majoritatea candidaților declară că susțin statul de drept și drepturile omului, multe propuneri au fost declarative, vagi sau chiar în contradicție cu standardele internaționale. În unele cazuri, promisiunile erau pur simbolice – nefezabile juridic sau financiar.

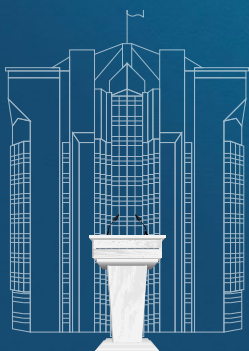
Un exemplu elocvent este ideea promovării unui sistem de alegere directă a judecătorilor sau a procurorului general de către cetățeni. Deși sună atrăgător din perspectiva participării democratice, o astfel de propunere ignoră principiul independenței justiției. În practică, un judecător ales prin vot riscă să fie supus presiunilor populiste, să depindă de susținerea grupurilor de interese și să piardă din vedere echidistanța și supremația legii – exact ceea ce ar trebui să garanteze. Acest model, încercat în alte state, a dus la politizarea excesivă a justiției și pierderea încrederii în imparțialitatea sistemului judiciar.

Concluziile au dat și motive de optimism, dar și semnale de alarmă. Aproape fiecare candidat a inclus în program referiri la protecția socială, combaterea corupției sau accesul la justiție. Totuși, multe promisiuni au depășit în mod clar atribuțiile constituționale ale funcției prezidențiale sau contravin standardelor internaționale asumate de Republica Moldova.

Această analiză nu a fost doar un exercițiu tehnic, ci un efort de a întări cultura civică și transparența politică. CRJM a demonstrat că societatea civilă nu doar monitorizează, dar contribuie la o dezbatere publică responsabilă, oferind cetățenilor instrumente pentru a face alegeri conștiente, bazate pe fapte, nu pe iluzii.

DOCUMENT
ANALITIC
OCTOMBRIE
2024

PROGRAMELE ELECTORALE
ALE CANDIDAȚILOR
LA FUNCȚIA DE PREȘEDINTE
PRIN PRISMA
DREPTURILOR OMULUI
ȘI A STATULUI DE DREPT

CRJM
Căminul 10, Iași, Republica Moldova

În 2024, CRJM a publicat a 7-a ediție a [radiografiei atacurilor](#) împotriva organizațiilor societății civile și apărătorilor drepturilor omului. În urma eforturilor de monitorizare, s-a constatat că atacurile împotriva OSC și ADO capătă diverse forme și se multiplică pe diferite platforme. Scopul documentului este de a descuraja declarațiile și comportamentele ostile orientate împotriva organizațiilor societății civile și apărătorilor drepturilor omului.

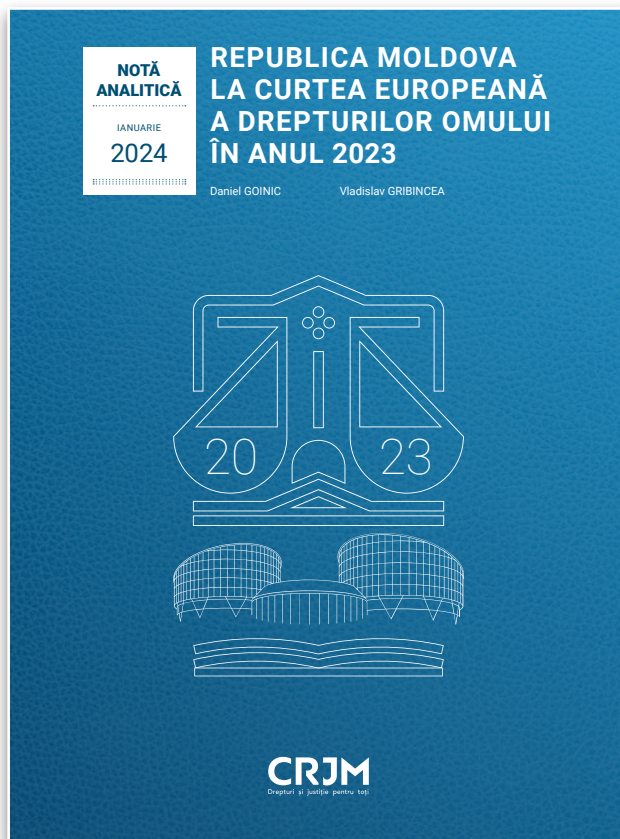
CRJM a continuat și în 2024 să contribuie la instruirea și încurajarea tinerilor să promoveze și să aplice elementele democrației în cadrul programului de educație non-formală „[Democrația Aplicată](#)”. În total, 16 tineri din diferite regiuni ale țării au învățat timp de 5 zile cum funcționează justiția, cum pot fi asigurate drepturile omului, cum să dezbată idei, cum să scrie proiecte, dar și cum funcționează unele instituții responsabile de procesele democratice. Opt dintre acești tineri au beneficiat de mici granturi pentru implementare a patru inițiative de promovare a democrației.

De asemenea, CRJM a organizat patru lecții publice la care au participat peste 200 de studenți și tineri profesioniști pentru a contribui la consolidarea cunoștințelor în domeniul nediscriminării, digitalizării, drepturilor omului și integrității.

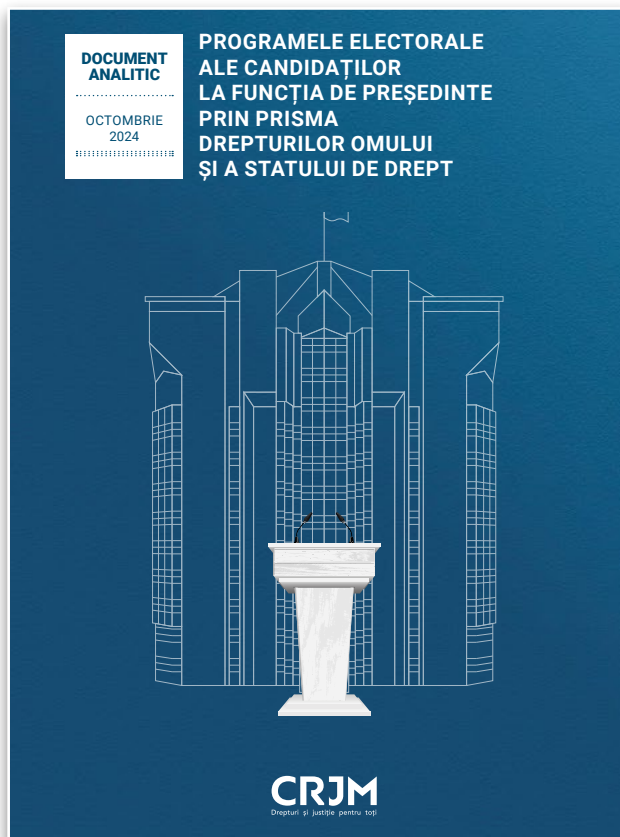

Totodată, CRJM a continuat să promoveze mecanismul de desemnare procentuală prin anunțuri publice și prin menținerea și actualizarea platformei [2procente.info](#), care include lista tuturor beneficiarilor și datele de contact relevante.

PUBLICAȚIILE CRJM ÎN 2024

ECHIPA CRJM

**ILIE
CHIRTOACĂ**
Președinte

**VLADISLAV
GRIBINCEA**
Director de program
până în iunie 2024

**DANIEL
GOINIC**
Director de program

**CAROLINA
BAGRIN**
Directoare de program
din octombrie 2024

**VICTORIA
MEREUȚĂ**
Consilieră juridică

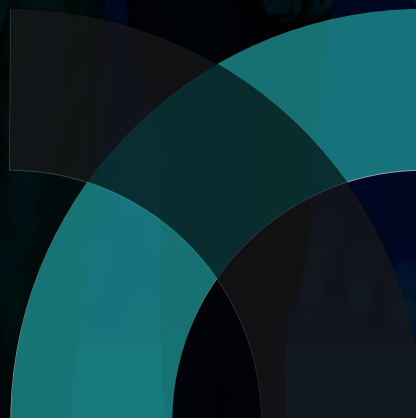
**ANDREI
NASU**
Consilier juridic

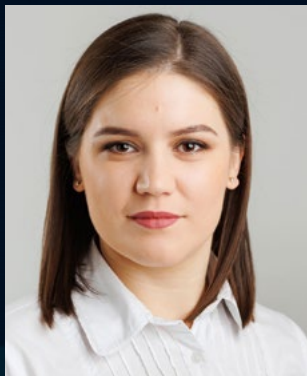

**AURELIA
PALAMARCIUC**
Consilieră juridică

**VALERIA
BUTORINA**
Consilieră juridică junioară

**OLGA
CORTAC**

Directoare a serviciului
administrativ

**AURELIA
CELAC**

Manageră financiară
și contabilă

**ALINA
FRIMU**

Asistentă administrativă
și financiară

**DUMITRU
JOMIR**

Coordonator de
comunicare

**NATALIA
ROTARU**

Specialistă în comunicare

CONSILIUL DE ADMINISTRARE AL CRJM

ADRIAN IONESCU, PREȘEDINTE

VICTOR GOTIȘAN

DIANA LAZĂR

GHENADIE BARBĂ

NADEJDA BURCIU (din iulie 2024)

MEMBRII CRJM

ANDREI BRIGHIDIN

ARCADIE BARBĂROȘIE

CRISTINA MARTIN

ION GUZUN

NADEJDA HRIPTIEVSCHI

PETER-VLAD IANUȘEVICI

RAISA BOTEZATU

SORINA MACRINICI

VLADISLAV GRIBINCEA (până în iunie 2024)

DONATORII CRJM

AMBASADA STATELOR UNITE
ALE AMERICII (INL)

Kingdom of the Netherlands

AMBASADA REGATULUI
ȚĂRILOR DE JOS

FUNDAȚIA SOROS MOLDOVA

AMBASADA FINLANDEI DIN
BUCUREȘTI

Activity supported by the
Canada Fund for Local Initiatives
Activité réalisée avec l'appui du
Fonds canadien d'initiatives locales

Canada

FONDUL CANADIAN PENTRU INIȚIATIVE
LOCALE (CFLI)

UNIUNEA EUROPEANĂ,
REPREZENTATĂ DE CĂTRE
DELEGAȚIA UNIUNII EUROPENE
ÎN MOLDOVA

USAID
DIN PARTEA POPORULUI
AMERICAN

AGENȚIA STATELOR UNITE PENTRU
DEZVOLTARE INTERNAȚIONALĂ

SURSELE DE FINANȚARE CRJM ÎN
ANUL 2024*

SURSELE DE FINANȚARE CRJM ÎN ANUL 2024*	Valuta	Anul 2024		Cumulativ		Buget
		MDL	USD/EUR	MDL	USD/EUR	
Surse de finanțare						
US State Department – contractul de grant nr. SINLEC20GR3100 (INL2)	USD	7 008 040	388 236	18 380 385	996 500	996 500
Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, contract nr. NEAR TS 202042 (EIDHR HRD)	EUR	897 308	46 467	7 183 019	351 259	400 000
Fundația Soros-Moldova- Contract de grant nr. G 15194 (FSM DO-UP)	USD	752 926	42 483	4 616 260	249 383	249 383
Departamentul de Stat al SUA Bureau of International Narcotics and Law Enforcement Affairs, contract de grant nr. SINLEC24GR0164 (INL MEDIA)	USD	1 844 469	101 060	1 844 469	101 060	175 000
Ambasada Finlandei - contract de grant nr. 87301551 \ (FINL)	EUR	490 336	25 162	970 206	50 137	73 896
Ambasada Regatului Țărilor de Jos, contract de grant nr. 4000007149/CHS-23-HR-13 (MATRA-HR2)	EUR	1 068 718	54 960	2 631 976	134 920	150 000
Canada Ministerul Afacerilor Externe, contract de grant nr. CFLI-2023-BUCST-MD-0003 (CFLI)	EUR	120 448	6 139	617 741	30 695	44 524
Canada Ministerul Afacerilor Externe, contract de grant nr. CFLI-2024- BUCST-MD-0005 (CFLI2)	EUR	517 317	26 716	517 317	26 716	33 791
Dexis Interactive SRL, contract de prestari servicii nr. JARA-GRA-2024-03 (DEXIS)	MDL	437 933	20 000	437 933	20 000	141 767
PROMO LEX contract de prestari servicii nr. EU-4004-PL-1-24/ CSOMHUB 2	EUR	19 150	1 000	19 150	1 000	1 000
Desemnare procentuală 2 %	MDL	6. 143	-	36 810	-	-
Donații neconditionate PayNet	MDL	550	-	15 924	-	-
Fondul de auto-finanțare CRJM	MDL	684 275	-	4 242 738	-	-
Conturi curent (USD)	USD	9 605 436	531 779	-	-	-
Conturi curent (EUR)	EUR	3 113 277	160 444	-	-	-
Conturi curent (MDL)	MDL	1 128 901	-	-	-	-
Total surse de finanțare, echivalent MDL		13 847 614				

Total finanțare 2024
(încasat) în valoare de
13 847 614 MDL
este echivalentul a
749 366 USD.

Total ieșiri de fonduri
2024 (plăți) în valoare
de **12 910 334 MDL**
este echivalentul a
698 645 USD.

Rata oficială medie de
schimb pentru anul 2024
– 18 4791 MDL/USD

Extras din Raportul de audit al CRJM
pentru anul 2024, întocmit de
compania First Audit International

BILANȚUL CRJM

PENTRU ANUL 2024 (MDL)

ACTIV	Cod rd.	Sold la	
		Începutul perioadei de gestiune	Sfârșitul perioadei de gestiune
1	2	3	4
Active imobilizate			
Imobilizări necorporale	010	14 844	0
Imobilizări corporale în curs de execuție	020	0	0
Terenuri	030	0	0
Mijloace fixe	040	237 731	181 303
Investiții financiare pe termen	050	0	0
Alte active imobilizate	060	0	0
Total active imobilizate (010+020+030+040+050+060)	070	252 575	181 303
Active circulante			
Materiale	080	0	0
Obiecte de mică valoare și scurtă durată	090	60 681	52 299
Producția în curs de execuție și produse	100	0	0
Creanțe comerciale și avansuri acordate	110	6 666	7 166
Creanțe ale bugetului	120	0	0
Creanțe ale personalului	130	0	0
Alte creanțe curente, din care	140	323 393	115 494
Creanțe privind mijloacele cu destinație specială	141	323 393	115 494
Numerar	150	5 775 903	6 713 181
Investiții financiare curente	160	0	0
Alte active circulante	170	0	0
Total active circulante (080 + 090 + 100 + 110 + 120 +130 + 140 + 150 + 160 + 170)	180	6 166 643	6 888 140
Total active (070 + 180)	190	6 419 218	7 069 443

PASIV	Cod rd.	Sold la	
		Începutul perioadei de gestiune	Sfârșitul perioadei de gestiune
1	2	3	4
Capital propriu			
Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	200	X	
Excedent net (deficit net) al perioadei de gestiune	210	X	108 023
Aporturi inițiale ale fondatorilor	220	0	0
Fond de active imobilizate	230	252 576	181 303
Fond de autofinanțare	240	2 406 521	2 763 289
Alte fonduri	250	0	0
Total capital propriu (200+210+220+230+240+250)	260	2 659 097	3 052 615
Datorii pe termen lung			
Finanțări și încasări cu destinație specială pe termen lung	270		
Datorii financiare pe termen lung	280		
Alte datorii pe termen lung	290		
Total datorii pe termen lung (270 + 280 + 290)	300	0	0
Datorii curente			
Finanțări și încasări cu destinație specială curente	310	3 351 772	3 672 428
Datorii financiare curente	320	0	0
Datorii comerciale și avansuri primite	330	7 594	6 694
Datorii față de personal	340	0	0
Datorii privind asigurările sociale și medicale	350	5 107	0
Datorii față de buget	360	0	0
Venituri anticipate curente	370	72 255	70 516
Alte datorii curente	380	323 393	267 190
Total datorii curente (310 + 320 + 330 + 340 + 350 + 360 + 370 + 380)	390	3 760 121	4 016 828
Total pasive (260 + 300 + 390)	400	6 419 218	7 069 443

SITUAȚIA DE VENITURI ȘI CHELTUIELI (MDL)

1 ianuarie - 31 decembrie 2024

INDICATORI	Cod rd.	Perioada de gestiune	
		Precedentă (2023)	Curentă (2024)
1	2	3	4
Venituri aferente mijloacelor cu destinație specială	010	9 308 041	11 324 714
Cheltuieli aferente mijloacelor cu destinație specială	020	9 308 041	11 324 714
Excedent (deficit) aferent mijloacelor cu destinație specială (010 – 020)	030	0	0
Alte venituri (cu excepția veniturilor din activitatea economică)	040	1 869	17
Alte cheltuieli (cu excepția cheltuielilor din activitatea economică)	050	1 869	17
Excedent (deficit) aferent altor activități (040 – 050)	060	0	0
Venituri din activitatea economică	070	1 229 782	457,083
Cheltuieli din activitatea economică	080	929 196	349 060
Rezultatul: profit (pierdere) din activitatea economică (070 – 080)	090	300 586	108 023
Cheltuieli privind impozitul pe venit	100	0	0
Excedent net (deficit net) al perioadei de gestiune (030+060+090–100)	110	300 586	108 023

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

Str. A. Șciusev 33, MD-2001
Chișinău, Republica Moldova

+373 22 84 36 01 / +373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

[crjmoldiva](https://twitter.com/crjmoldiva)

